

25.4.2025

Styrelsen

Sammanträdestid: 25.4.2025 kl. 12:00 - 14.35

Sammanträdesplats: Blå salongen

Medlemmar Sara Kemetter, ordförande
Robert Mansén, vice ordförande
Sandra Listherby, ledamot
Birger Forsberg, ledamot
Edvard Johansson, ledamot
Erika Boman, ledamot

Övriga deltagare

Jun Nagamori, chefsöverläkare
Sandra Rasmussen, verksamhetsstrateg
Ulrika Österlund, ekonomichef
Terese Åsgård, avtals- och lönespecialist
Pia Hollsten-Friman, ledande vårdchef
Arsim Zekaj, minister § 35-40
Otto Ilmonen, avdelningschef, via länk

Föredragande

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör

Ärenden som behandlats

§ 33 - 40

Undertecknande av protokollet

Sara Kemetter
Ordförande

Solveig Gestberg
Protokollförare

25.4.2025

Styrelsen

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör
Föredragande

Protokolljustering

Mariehamn den 25.4.2025

Birger Forsberg

Protokollet finns till påseende

Protokollet finns till påseende på www.ahs.ax från den 28.4.2025

25.4.2025

Styrelsen

§ 33 Sammanträdetts konstituerande
Offentligt

Konstaterades att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

Protokolljustering

Till protokolljusterare utsågs Birger Forsberg.

Föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes.

Delgivning till parter

Elektronisk delgivning 28.4.2025

Mottagare: Ålands landskapsregering

25.4.2025

Styrelsen

AHS/237/2025

§ 36 Landskapsrevisionens berättelse över effektivitetsrevisionen, genmäle

Offentligt

Beredare Ekonomichef Ulrika Österlund

Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunens förslag

Föreslår att ÅHS styrelse beslutar att lämna genmälet gällande uppföljningen av effektivitetsrevisionerna till Ålands landskapsregering.

Beslut Enligt förslag.

Bilagor Bemötande av effektivitetsrevisioner

Beslutshistorik

Ledningsgruppen 17.4.2025 § 64

Beredare Ekonomichef Ulrika Österlund

Uppföljning av tidigare års effektivitetsrevisioner

Landskapsrevisionens granskning sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision. Effektivitetsrevisionen har till syfte att bedöma om budgetmedlen har använts i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Granskningen ska främja en sådan utveckling att landskapet med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser.

Ålands landskapsregering begär en uppföljning av tidigare års berättelser inom följande områden:

Effektivitetsrevision - Uppföljning av den administrativa utvecklingen på ÅHS

Effektivitetsrevision av inköpsprocessen på ÅHS

Effektivitetsrevision - Uppföljning av den administrativa utvecklingen på ÅHS

Uppföljningen gäller följande rekommendationer:

Rekommendation - Ett mer grundligt arbete att förbättra processerna bör göras vid införande av nytt faktureringsystem.

ÅHS tidigare svar: Faktureringsprocessen kommer att se annorlunda ut vid införande av ett nytt VIS-system. Enligt nuvarande plan kommer processerna att i större grad

25.4.2025

Styrelsen

AHS/237/2025

centraliseras vilket innebär att underlagen för betalningen att skapas i VIS-systemet och transaktionerna förs elektroniskt över till ekonomisystemet där fakturorna skickas elektroniskt eller skrivs ut. Faktureringsprocessen gällande patientavgifter är också beroende av en högkostnadsmodul där arbetet med en förstudie pågår. ÅHS planerar även att förnya, förbättra och till vissa delar automatisera den självkostnadsmodell som ligger som underlag för fakturering av fullkostnader. Ett avvecklingsarbete gällande kontantkassorna har påbörjats och målsättningen är att endast undantagsvis skall kontanter och manuell hantering av fakturor ske i så kallade kassor.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

- Införande av ett nytt vårdinformationssystem pågår och därmed sker beskrivna förändringar enligt plan.

Rekommendation - Då alla moment är färdiga rekommenderas att ÅHS utför en självauditering på löneräkningsprocessen.

ÅHS tidigare svar: Målsättningen är att chefer och medarbetare ska kunna sköta de flesta personal-administrativa ärenden i Unit4. Återstår att ta bruk modulen reseadministration. Arbetet har påbörjats men är på paus p.g.a. att det varit nödvändigt att prioritera annat utvecklingsarbete. Ett antal digitala formulär är under utveckling i stället för pappersblanketter. Tidsplanering- och redovisning sker i skilda system och är under utveckling. Implementering av tidredovisningssystem för personal med vecko- och kansliarbetstid pågår. Därefter ska möjligheten att ta i bruk samma system för läkarnas tidredovisning och administration utredas i syfte att minska den manuella hanteringen av läkarnas löneberäkningar. Tidsplan 2024-2025. Innan auditering kan göras behöver bl.a. processbeskrivningar tas fram. För att komma framåt och skapa en grund att arbeta utifrån behövs tilläggsresurs under en tid.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

- Det nya tidredovisningssystemet för personal med arbetstidsformerna kansliarbetstid och veckoarbete har tagits i bruk. Möjligheten att använda samma system för läkarnas tidredovisning och administration utreds under våren 2025. Arbetet med att inför digital resehantering återupptagits. Övriga åtgärder framförallt kartläggning och beskrivning av löneräkningsprocesser ingår i landskapsregeringens projekt gällande bildande av ett servicecenter.

Rekommendation - Det behövs en heltäckande kartläggning av riskerna och dokumenterade processer inom den interna kontrollen så att kontrollåtgärderna täcker de identifierade riskerna.

ÅHS tidigare svar: Ett arbete med ett styrdokument för den interna kontrollen inleddes

25.4.2025

Styrelsen

AHS/237/2025

under 2023.

Styrdokumentet skall utarbetats för att fastställa en transparent och strukturerad metodik för internkontroll vid ÅHS. Internkontroll i detta styrdokument avgränsas till stödprocesser och ledningsprocesser. De huvudsakliga kärnprocesserna för hälso- och sjukvården inkluderas ej. Arbetet med att kartlägga stödjande processer påbörjades 2024. Styrdokumentet skall även innehålla en process för en systematisk hantering av den interna kontrollen inklusive riskhantering. Efter att styrdokumentets första version godkänts av ledningsgrupp och styrelse är planen att ett systemstöd för internkontroll och riskhantering kan utformas.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

· Projektet runt införande av internkontroll av stödprocesser har fördröjts då resurser och tid lagts på de mest prioriterade projekten som VIS införande samt de resultatförbättringsprojekt som styrs av budgetramarna. Ett styrdokument har framtagits där de nuvarande stödprocesserna finns dokumenterade. I planen för internkontroll 2025 ingår ett förbättringsarbete av kartläggningen av stödprocesser. Ett systemstöd kommer att utvärderas i ett senare skede.

Effektivitetsrevision av inköpsprocessen på ÅHS

Uppföljningen gäller följande rekommendationer:

Rekommendation - Att ÅHS utvärderar behovet av att formalisera processen för upphandlingar som inte görs av upphandlingsavdelningen eller lagret.

ÅHS tidigare svar: Upphandlingsenheten kommer att utvecklas till en Upphandlings- och inköpsenhet.

Den förnyade enheten har i uppdrag att utforma och nedteckna förnyade processer gällande upphandling och inköp. Inköpen kommer i mycket högre grad att styras från klinikerna till upphandlingen och centrallagret. Detta arbete skall göras i samarbete med övriga enheter och kliniker.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

· Åtgärder har ej vidtagits då enheten inte har en möjlighet till full resursering pga utredningen om servicecenter.

Rekommendation - Att ÅHS utvärderar huruvida man kunde få ett systemstöd för inköp som går förbi lagret och upphandlingsavdelningen så att det också för sådana inköp kan säkerställas att avtal efterföljs.

ÅHS tidigare svar: ÅHS utreder om ett sådant systemstöd är möjligt och vilka kostnader

25.4.2025

Styrelsen

AHS/237/2025

detta skulle medföra.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

- Åtgärder har ej vidtagits då processen tangerar upphandlingsenheten som ingår i utredningen om servicecenter.

Ekonomichef Ulrika Österlunds förslag

Föreslår att ÅHS styrelse beslutar att lämna följande genmäle gällande uppföljningen av effektivitetsrevisionerna till Ålands Landskapsregering.

Beslut Enligt förslag.

Bilagor Bemötande av effektivitetsrevisioner

Delgivning till parter

Hänvisning

Begäran om underlag

Ålands hälso- och sjukvård

PB 1091

AX-22111 MARIEHAMN

Kontaktperson

Otto Ilmonen, telefon +358 (0)18 25260

otto.ilmonen@regeringen.ax

registrator@ahs.ax

Ärende

Bemötande av landskapsrevisionens berättelse över effektivitetsrevisionen år 2024

Ålands landskapsregering mottog den 29 februari 2024 landskapsrevisionens berättelse över effektivitetsrevisionen år 2023.

Följande delar av effektivitetsrevisionen berörde Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)

- Effektivitetsrevision - Uppföljning av den administrativa utvecklingen på ÅHS - BDO Audiator Ab 23.1.2024.
- Effektivitetsrevision av inköpsprocessen på ÅHS - BDO Audiator Ab 12.2.2024.

Styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård gav den 26 april 2024 sitt bemötande till ovannämnda revisionsdelar. Av bemötandet framgick hur ÅHS avsåg åtgärda de i revisionen framkomna brister och rekommendationer.

Landskapsregeringen bör i sitt svar på revisionsberättelsen för 2024 även redovisa förverkligande av åtgärder planerade med anledning av tidigare års effektivitetsrevisioner. Som underlag för landskapsregeringens svar på effektivitetsrevisionen begärs styrelsen för Ålands hälso- och sjukvårds redovisning över de åtgärder som vidtagits med anledning styrelsens genmäle från den 26 april 2024.

Underlaget ska vara Ålands landskapsregering tillhanda senast den 30 april 2025.

Avdelningschef

Otto Ilmonen

BILAGA

Svar på effektivitetsrevisionen ÅHS 2024

Till Ålands lagting

Svar på revisionsberättelsen

- RB 1/2024-2025

Lagtinget har i enlighet med 7 § landskapslagen (2013:25) om Landskapsrevisionen delgivit landskapsregeringen en berättelse med resultaten från effektivitetsrevisionen.

Berättelsen innehåller granskningar av polismyndigheten samt landskapsregeringens infrastrukturavdelning.

Landskapsregeringen meddelar med anledning av detta vilka åtgärder den och respektive underlydande myndighet avser vidta med anledning av berättelsen.

Mariehamn den xx.xx.2025

Lantråd

Katrin Sjögren

Vicelantråd

Annika Hambrudd

Innehåll

1. Effektivitetsrevision – Polismyndighetens förvaltning, löner och
schemaläggning **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
2. Effektivitetsrevision av infrastrukturavdelningens upphandlingar **Fel!
Bokmärket är inte definierat.**
3. Åtgärder med anledning av tidigare års berättelser3
 - 3.1. Effektivitetsrevision – Uppföljning av den administrativa utvecklingen på
ÅHS3
 - 3.2. Effektivitetsrevision av inköpsprocessen på ÅHS4
 - 3.3. Granskning av lagtingets kansli **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
 - 3.4. Granskning av lönesättningen för landskapets personal **Fel! Bokmärket
är inte definierat.**
 - 3.5. Granskning av Fordonsmyndigheten ... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**

3. Åtgärder med anledning av tidigare års berättelser

3.1. Effektivitetsrevision – Uppföljning av den administrativa utvecklingen på ÅHS

Som en del av effektivitetsrevisionen för räkenskapsperioden 2023 har företaget BDO Audiator Ab utfört en revision av uppföljningen av den administrativa utvecklingen på ÅHS. Denna del av effektivitetsrevisionen är egentligen en uppföljning av tidigare revisioner som gjorts under åren 2017–2020. Syftet med revisionen är att kartlägga att tidigare års påpekanden tagits i beaktande samt att ÅHS arbete med digitalisering motsvarar landskapsregeringens målsättningar. Effektivitetsrevisionen är inte en revision eller översiktlig granskning enligt ISA-standarderna (International Standards on Auditing) och BDO Audiator Ab har således inte utfört revisionen enligt standarderna.

De viktigaste slutsatserna och rekommendationerna var följande:

Rekommendation – Ett mer grundligt arbete att förbättra processerna bör göras vid införande av nytt faktureringsystem.

ÅHS svar: Faktureringsprocessen kommer att se annorlunda ut vid införande av ett nytt VISsystem.

Enligt nuvarande plan kommer processerna att i större grad centraliseras vilket innebär att underlagen för betalningen att skapas i VIS-systemet och transaktionerna förs elektroniskt över till ekonomisystemet där fakturorna skickas elektroniskt eller skrivs ut. Faktureringsprocessen gällande patientavgifter är också beroende av en högkostnadsmodul där arbetet med en förstudie pågår. ÅHS planerar även att förnya, förbättra och till vissa delar automatisera den självkostnadsmodell som ligger som underlag för fakturering av fullkostnader.

Ett avvecklingsarbete gällande kontantkassorna har påbörjats och målsättningen är att endast undantagsvis skall kontanter och manuell hantering av fakturor ske i så kallade kassor.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

•

Rekommendation - Då alla moment är färdiga rekommenderas att ÅHS utför en självauditering på löneräkningsprocessen.

ÅHS svar: Målsättningen är att chefer och medarbetare ska kunna sköta de flesta personaladministrativa ärenden i Unit4. Återstår att ta bruk modulen reseadministration. Arbetet har påbörjats men är på paus p.g.a. att det varit nödvändigt att prioritera annat utvecklingsarbete. Ett antal digitala formulär är under utveckling i stället för pappersblanketter. Tidsplanering- och redovisning sker i skilda system och är under utveckling. Implementering av tidredovisningssystem för personal med vecko- och kansliarbetstid pågår. Därefter ska möjligheten att ta i bruk samma system för läkarnas

tidredovisning och administration utredas i syfte att minska den manuella hanteringen av läkarnas löneberäkningar. Tidsplan 2024-2025. Innan auditering kan göras behöver bl.a. processbeskrivningar tas fram. För att komma framåt och skapa en grund att arbeta utifrån behövs tilläggsresurs under en tid.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

•

Rekommendation - Det behövs en heltäckande kartläggning av riskerna och dokumenterade processer inom den interna kontrollen så att kontrollåtgärderna täcker de identifierade riskerna.

ÅHS svar: Ett arbete med ett styrdokument för den interna kontrollen inleddes under 2023. Styrdokumentet skall utarbetats för att fastställa en transparent och strukturerad metodik för internkontroll vid ÅHS. Internkontroll i detta styrdokument avgränsas till stödprocesser och ledningsprocesser. De huvudsakliga kärnprocesserna för hälso- och sjukvården inkluderas ej. Arbetet med att kartlägga stödjande processer påbörjades 2024. Styrdokumentet skall även innehålla en process för en systematisk hantering av den interna kontrollen inklusive riskhantering. Efter att styrdokumentets första version godkännts av ledningsgrupp och styrelse är planen att ett systemstöd för internkontroll och riskhantering kan utformas.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

•

3.2. Effektivitetsrevision av inköpsprocessen på ÅHS

Landskapsrevisionens årligen löpande revision inkluderar en effektivitetsrevision. Effektivitetsrevisionens syfte är att bedöma huruvida budgetmedlen används i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Inom ramen för effektivitetsrevisionen av ÅHS för räkenskapsperioden 2023 har en effektivitetsrevision av ÅHS inköpsprocess utförts av företaget BDO Audiator Ab. Revisionen har omfattat följande arbetsskeden:

- Kartläggning av upphandlingsprocessen
- Granskning av beställningsprocessen
- Granskning av rutinerna för avtalsuppföljning och efterlevnad av avtal
- Budgetens målsättningar om upphandlingar
- Efterföljning av budget och ekonomistyrning

Effektivitetsrevisionen är inte en revision eller översiktlig granskning enligt ISA-standarderna (International Standards on Auditing). I rapporten presenteras endast iakttagelser gällande de frågeställningar som preciseras i revisionsplanen för effektivitetsrevisionen.

De viktigaste slutsatserna och rekommendationerna var följande:

Rekommendation - Att ÅHS utvärderar behovet av att formalisera processen för upphandlingar som inte görs av upphandlingsavdelningen eller lagret.

ÅHS svar: Upphandlingsenheten kommer att utvecklas till en Upphandlings- och inköpsenhet.

Den förnyade enheten har i uppdrag att utforma och nedteckna förnyade processer gällande upphandling och inköp. Inköpen kommer i mycket högre grad att styras från klinikerna till upphandlingen och centrallagret. Detta arbete skall göras i samarbete med övriga enheter och kliniker.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

-

Rekommendation - Att ÅHS utvärderar huruvida man kunde få ett systemstöd för inköp som går förbi lagret och upphandlingsavdelningen så att det också för sådana inköp kan säkerställas att avtal efterföljs.

ÅHS svar: ÅHS utreder om ett sådant systemstöd är möjligt och vilka kostnader detta skulle medföra.

Av Ålands hälso- och sjukvård vidtagna åtgärder:

-

+++

